

MAELUMINISTEERIUM

Kliimatark taimekaitse

Taimetervise osakond

Evelin Hillep
evelin.hillep@agri.ee

Sigmar Suu
sigmar.suu@agri.ee

SEEGA TOOTJA SEISAB SILMITSI

kliimamuutuste ja taimekahjustajate survega samade või vähenevate ressursside tingimustes

RAHVASTIKU KASV
on tõusuteel

seetõttu on kasvanud ka **NÕUDLUS TOIDU** järele

Taimekahjustajatest põhjustatud saagikadu on kuni 40%

Allikas: CENR. Crop losses to pests (2006)

Kliimamuutuse mõju taimekasvatusele

- põllukultuuride levipiiri nihkumine
- saagikuse varieeruvus nii taime liigiti, kui sordipõhiselt
- muutused vegetatsiooniperioodi pikkuses
- muutused taimekahjustajate levikus, esinemissageduses ja intensiivsuses ning uute genotüüpide kohastumises
- muutused taimekaitsevahendite toimivuses või taimekaitsevahendite kasutamise kogustes

Vaadelkud pinnatemperatuuri muutuste kaart aastatel 1901 kuni 2012 (IPCC, 2013)

Tänane vajakajäämine

Integreeritud taimekaitse (ITK) põhimõtete rakendamine

- suurendab saagikust kuni 41%**
- vähendab taimekaitsevahendite kasutamist keskmiselt 31%**
- ning enamasti **suurendab puhastulu**

Samas puudub selge lähenemisviis, mis koondaks kõik ITK hajutatud soovitusel ja tööriistad ühtse vihmavarju alla, keskendudes kliimamuutustega kohanemisele ja tunnistades taimekaitse (*pest management*) potentsiaali kliimamuutuste leevendamisel.

Vajame lähenemist „kliimatark taimekaitse“

Kliimatark taimekaitse

Näiteks esmatasandil rakendatavad tegevused:

- 1) Rakendada kahjustajate ennetamise lähenemisviise - ITK
- 2) Tõrjevajadus sõltugu taimekahjustajate seire/leviku andmetest – KSM, ITK
- 3) Eelista bioloogilist, mehaanilist ja muud kemikaalivaba taimekaitseabinõu

Joonis. Climate-smart pest management, FAO

Kliimatark taimekaitse

Näiteks toetavad funktsioonid:

- 1) Viia läbi alusuuringud, et teha kindlaks kliimamuutuste tõenäoline mõju kahjustajate levikule jm asjaoludele põllumajanduskeskkonnas
- 2) Parandada kliimateabe kättesaadavust ja täpsust, mis võimaldaks tootjal teha teadlikke otsuseid, juhtida paremini riske
- 3) Toetada kahjustajate seire- ja

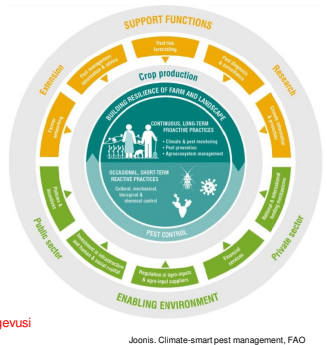
Joonis. Climate-smart pest management, FAO

Kliimataark taimekaitse

Näiteks toetav keskkond:

- 1) Finantsinstrumentide kättesaadavus
- 2) Investeeri- ja koolitusprogrammidesse
- 3) Töötada välja regulatiivsed instrumentid tootja stimuleerimiseks, nt ÜPP

Positiivne mõju tootjate kättesaadavate tegevuste ja teadmiste

Source: Climate-smart pest management, FAO

Mõned tähelepanu vajavad asjaolud

- Inimressurs
- Monitoring
- Vastupanuvõime suurendamine ja säilitamine sordiaretuse teel
- Bioloogilise tõrje uurimis- ja arendustegevus

Kavandatavad ÜPP sekkumismeetmed taimekaitse valdkonnas

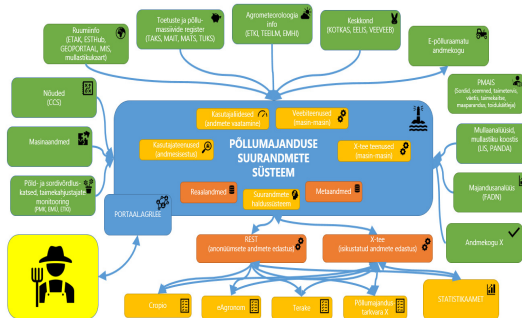
Lisaks tururiskidele tulenevad ohud ka kliimamuutustest – äärmuslikud kliimanähtused on üha sagedasemad ning sagedasemad on fütosanitaarkriisid

Keskonnahoiu ja kliimameetmete edendamine ning ELi keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse panustamine taimekaitse sekkumismeetmega:

- HRI
- Seadmed
- ITK

PÖLLUMAJANDUSE SUURANDMETE SÜSTEEM

Suurandmete programmi tulevikutegevused

- Suurandmete süsteemi haldamise organisatsiooni loomine (sh kokkulepped ja koostööformaat andmekogude omanikega);
- Suurandmete kesksüsteemi arendus;
- Rakenduste loomine (ePöllumaamat, taimekaitse soovitused ja prognoos, huumusbilanss, NPK bilanss, agrometeoroloogia andmete jagamise teenus jne);
- Andmekogude loodatavatesse rakendustesse integreerimine;
- Üldiste õiguslike põhimõtete väljatöötamine ning vastavate eelõude väljatöötamine;
- Koolitus-, esitlus- või teavitustegevuste, ettevõtte külastuste või teadmiste vaheldamise

Kokkuvõttes

Integreeritud taimekaitse põhimõtete rakendamine koos täppisviljeluse rakendamise ning digitaliseerimisest tulenevate võimalustega.

Andmepõhine lokaalne info parandab põllupõhist otsuse tegemist ning aitab ennustada taimekahjustajatesse nakatumise riski.

Täpsed ja säästlikud põlluotsused muudavad põllu pidamise tõhusamaks.

MAELUMINISTEERIUM

Sigmar Suu
Sigmar.suu@agri.ee